

Timber frame -rakentamista ja yhteisöelämää Walesin maaseudulla

Vapaamuotoinen raportti työssäoppimisjaksosta ulkomailla

Pääsin Erasmus+-tukien avulla viime syksynä Saksaan kahden viikon mittaiselle timber frame -talojen restaurointikurssille, ja siellä inspiroiduin aiheesta niin paljon, että toisella työssäoppimisjaksollani halusin lähteä oppimaan itse timber frame -talojen rakentamista. Löysinkin sitten muutaman kuukauden etsinnän jälkeen englantilaisen ystävän kautta Walesista mielenkiintoisen oloisen osuuskunnan, joka on keskittynyt timber frame -rakentamiseen.

Osuuskunnan valitseminen työskentelymuodoksi herätti kiinnostukseni heti, sillä yleensä osuuskunta valitaan organisaatiomuodoksi silloin, kun halutaan luoda tasavertainen työilmapiiri ja pitää liiketoiminta joustavana työntekijöiden omilla ehdoilla. Ja asian laita osoittautuikin olevan juuri niin.

Tŷ Pren (joka on walesin kieltä eli kymriä ja tarkoittaa puista taloa) on ollut todella erinomainen työssäoppimispaikka. Noin viiden ihmisen osuuskunnassa työilmapiiri oli hyvä ja kannustava, ja opin paljon kiinnostavia uusia asioita. Rakensimme työssäoppimisjakson aikana muun muassa kelttiläisen, rautakautisaikaisen talon rekonstruktion sekä pyöreän ulkorakennuksen yhteisöpuutarhaprojektin käyttöön.

*Ylempi kuva: Työssäoppimassa pääsin tekemään puurakentamisen lisäksi savi- ja kivitöitä
Alempi kuva: Rautakautisen talon kattotyömaalla pääsi voittamaan korkeanpaikankammosa*

Kuva: Keskimmäisenä rakentamamme rautakautisen talon ranko, johon myöhemmin rautakautiskylän omat työntekijät rakentavat saviseinät ja korsikaton.

Välillä työaikataulut vaihtelivat melko paljon verrattuna siihen mitä oli suunniteltu, mutta työt tulivat silti aina hoidettua mallikkaasti. Vaikuttaa siltä, että Länsi-Walesin harvaan asutulla maaseudulla on melko verkkainen ja leppoisa tahti tehdä asioita, kun monesti tavarantoimittajat myöhästelivät ja traktorikuskit eivät ilmaantuneet paikalle. Ihmiset olivat aina kuitenkin hyvin ystävällisiä, joskin ehkä aluksi toisinaan hieman epäileväisiä kuullessaan oudon aksentin (joko englantilaisen tai minun vielä oudomman suomalaisen).

Englannilla pärjäsivät tietenkin hyvin, mutta walesin kieltä oli hyvä oppia hieman myös. Paikalliset ovat hyvin ylpeitä kielestään, jonka he ovat onnistuneet säilyttämään Englannin kovista hävitysyrytyksistä huolimatta. Siksi yritinkin jo heti alussa opetella sanomaan perustervehdykset ja kiitokset kauppoissa asioidessa kymriksi.

Kymrin kunnioittaminen on mielestäni hyvä tapa osoittaa kunnioittavansa walesin kulttuuriakin. Walesissa on vielä todella halpaa asua verrattuna muuhun Isoon-Britanniaan, joten Walesin kauniille maaseudulle on muuttanut paljon melko rikkaita asukkaita ja kesäasukkaita Englannista. Tämä gentrifikaatio on välillä ongelmallista paikallisille, koska heillä ei joillain alueilla ole varaa enää asua, kun koko kylä on täynnä vain kalliita kesäasuntoja siellä yhden viikon kesässä viettävälle lontolaisille.

Oma asumiseni järjestyi kuitenkin mitä parhaiten. Pääsin erään ystäväni tuttujen luokse asumaan, jotka sattuiivat asumaan samassa Lampeterin kylässä, jossa Tŷ Prenin työpaja sijaitsee. Heistäkin suurin osa on tosin Englannista, mutta ainakin he koittavat parhaansa mukaan rakentaa olemisensa

myös paikallisia hyödyttävällä tavalla, kuten osallistamalla paikallisiin vapaaehtoistyöverkostoihin. He asuvat pienellä vanhalla maatilalla, joten pääsin nauttimaan myös kotona erilaisista kiinnostavista askareista kuten puutarhanhoidosta ja vanhan kivitalon restauroimisesta.

Nautin paljon yhteisöllisestä elämästä kotonani maatilayhteisössä. Iltaisin aina teimme vuorotellen yhteisen illallisen, kaikki ruoat olivat yhteiseen käyttöön, vietimme paljon aikaa yhdessä, viikonloppuisin oli usein talkoopäiviä kotona tai saatoimme lähteä seikkailulle etsimään linnoja ja vesiputouksia.

Myös pienessä kylässä asuminen oli mieleeni. Oli kuin olisin asunut jossakin vanhassa romanttisessa romaanin miljöössä! Ei ketjukauppoja tai tienvarsimainoksia, ei pikaruokaloita tai kerrostaloja, eikä massiivisia teollisuus- tai maatalousalueita. Kylä oli täynnä kivijalkakauppoja ja maisemat mailikaupalla vilisivät samanlaisia idyllisiä pikkukyläiä, kapeita mutkaisia teitä, pieniä metsiköitä ja pieniin tilkkuihin jaettuja lammaspeltoja, joita pensasaidat reunustavat.

Kun paikalliset (esimerkiksi työkaverini) halusivat löytää automekaanikon, he eivät menneet tietokoneelle ja googlanneet "Lampeter car mechanic", vaan kysyivät muilta paikallisilta kuten naapureilta tai työkavereilta "Hei olisiko sinulla jonkun hyvän automekaanikon puhelinnumeroa".

Walesissa kukoistaa myös ihanan aktiivinen ja eloisa ympäristöaktivismiin ja kestävien elämäntapojen kulttuuri. Melkein kaikissa kylissä on useita ilmastonmuutoksen torjuntaan keskittyneitä ryhmittymiä, ja täällä on paljon erilaisia asuinyhteisöjä sekä verkostoja, jotka rakentavat mitä moninaisimpia kestävämpiä elämäntapojen malleja. Ja koska Wales on asukasluvultaan niin pieni (noin 3 miljoonaa), on helppo tutustua samanmielisiin ihmisiin. Kun kerran menee johonkin itseä kiinnostavaan tapahtumaan, on todennäköistä, että alkaa törmäämään samoihin ihmisiin myöhemminkin samankaltaisissa tapahtumissa.

Myös Walesin luonto salpaa hengityksen monipuolisuudellaan. Jo yhden tunnin ajomatkan säteeltä löytää nähtävää päiviksi ja viikoiksi. Vesiputoukset, kiemurtelevat joet, linnat, hiekkarannat, kivikkoiset jyrkännerannat, ikivanhat sammalpeittoiset tammimetsät, postikorttimaisen kauniit pikkukylät ja vehreät kauas horisonttiin levittäytyvät lammaslaidunkukkulat ilahduttavat runsaudellaan.

Matkustaminen Walesissa on helpointa autolla. Bussit ovat hitaita ja junat kalliita, joten monesti olin todella iloinen päästessäni

matkustamaan kämppisteni tai muiden kavereiden kanssa heidän autoillaan. Mutta välillä kun käytin julkisia, löytyi niistä hyviäkin puolia. Esimerkiksi suurin osa busseista Länsi-Walesissa on viikonloppuisin ilmaisia! Hyödynsin niitä melko usein matkoillani lähikaupunkeihin. Junia käytettäessä kannattaa ostaa meno-paluu, sillä silloin saa paluulipun puoli-ilmaiseksi.

Kaiken kaikkiaan rakastuin Walesiin niin paljon, että luultavasti tulen tänne asumaan joskus uudestaan. Opin myös hyvin paljon puutyötaitoja, yleisiä rakennustyömailla tarvittavia hoksaamistaitoja, timber frame -tekniikoita ja käsityökalujen käyttämistä. Suunnitelmani on

päästä käyttämään oppimiani taitoja työllistääkseen itseni Suomeen päästyänikin, eli työssäoppimisjakso on ollut mitä palkitsevin.

Kuva: Timber frame -rakentamisessa voidaan hyödyntää myös mukavia kurvikkaita puukappaleita, joita ei muuten rakentamisteollisuudessa usein voida hyödyntää